

US25016207

Potvrzení o doručení dokumentu

Organizace: Ústavní soud

Základní údaje

Číslo podání: US CKDP 0003844/25

Věc: II. ÚS 382/25

Doručeno: 12. 3. 2025 12:00:16

ID zprávy: DZ-222744

Email/DS: 9gsaax4

Odesílatel: Ministerstvo životního prostředí

K Rukám:

Do vlastních rukou: Ne

Spisová značka:

SP. Zn. Odesílatele: ZN/MZP/2021/430/274

ÚSTAVNÍ SOUD Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	12 -03- 2025 3
<i>Marek</i> krát Přílohy: <i>16</i>	
Vyřizuje: <i>16</i>	

7L ÚS G / 25

Seznam validací

Výsledek	Soubor	Subjekt certifikátu	Vystavitel
Příloha je validní	PI.US-II.US-382-25-vyj.-MŽP-k-ústavní-stížnosti-Klimatická-žaloba---final.pdf		
Podpis je platný	PI.US-II.US-382-25-vyj.-MŽP-k-ústavní-stížnosti-Klimatická-žaloba---final.pdf	SERIALNUMBER=ICA - 10709374, O=Ministerstvo životního prostředí, C=CZ, SN=Uhlíř, G=Marek, CN=Marek Uhlíř	C=CZ, OID.2.5.4.97=NTRCZ-26439395, O="První certifikační autorita, a.s.", CN=I.CA EU Qualified CA2/RSA 06/2022
Podpis je platný	PrijataDZ.zfo	SERIALNUMBER=S906210, CN=Informační systém datových schránek – produkční prostředí, OU=Digitální a informační agentura, O=Digitální a informační agentura, OID.2.5.4.97=NTRCZ-17651921, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ

Předchází

FLUG/25

ÚSTAVNÍ SOUD

Joštova 8
660 83 Brno
datovou schránkou

ÚSTAVNÍ SOUD	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	12 -03- 2025 3
_____ krát Přílohy: _____	
Vyřizuje:	

V Praze dne 11. 3. 2025
č. j.: MZP/2025/290/127
ENV/2025/74397

Ke sp. zn. ÚS 382/25

- vyjádření vedlejšího účastníka k ústavní stížnosti proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2024, č.j. 9 As 264/2023-128, rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 14 A 101/2021-445, ze dne 25. 10. 2023, a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2023, č.j. 9 As 116/2022-166

Stěžovatelé: **Klimatická žaloba ČR, z.s.**
Sídlem V Šáreckém údolí 281/54, Praha 6

Obec Svatý Jan pod Skalou
sídlem č.p. 6, svatý Jan Pod skalou

Zastoupení: Mgr. Pavlem Černým,
advokátem
Údolní 567/33, Brno

Účastníci řízení: **Nejvyšší správní soud**
Městský soud v Praze

Vedlejší účastníci: Ministerstvo životního prostředí
Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo průmyslu a obchodu
Ministerstvo dopravy

Předchází

Elektronický podpis
Marek Uhlíř
Ministerstvo životního prostředí
12.03.2025 11:21

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) dne 12. 2. 2025 obdrželo výzvu Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2025, č. j. II ÚS 382/25, kterou bylo MŽP jako vedlejší účastník řízení o ústavní stížnosti vyzváno, aby se vyjádřilo ke stejnopisu zasílané ústavní stížnosti ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy s tím, že pokud MŽP nezašle ve stanovené lhůtě své vyjádření, má se za to, že se postavení vedlejšího účastníka vzdalo (§ 28 odst. 2 a § 63 zákona o Ústavním soudu ve spojení s § 101 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů). Dne 6. 3. 2025 MŽP obdrželo usnesení, že věc se postupuje k rozhodnutí plénu.

MŽP k zaslané ústavní stížnosti podává v zachovalé lhůtě toto své

vyjádření:

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) se stěžovatelé domáhají zrušení v záhlaví uvedených soudních rozhodnutí s tvrzením, že jimi byla porušena jejich základní práva zaručená v čl. 6, 10, 11, 26, 31, 35 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), čl. 8 Ústavy České republiky, jakož i jejich právo podle čl. 2, 6 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

2. Z obsahu ústavní stížnosti a napadených rozhodnutí se podává, že se stěžovatelé se žalobou podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhali určení toho, že vedlejší účastníci v rozporu s mezinárodními závazky a se závazky vyplývajícími pro ČR z ústavního pořádku byli nečinní a *nepřijali dostatečná opatření, kterými by v reakci na klimatickou změnu bylo možno dosáhnout snížení emisí skleníkových plynů o 81%, 84%, 89,76 %, resp. o hodnotu určenou správními soudy, a to do roku 2030 ve srovnání s úrovní v roce 1990, a následně dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050, čímž nezákonně zasáhli do práv stěžovatelů.*

3. MŽP si dovoluje Ústavní soud odkázat na usnesení o odmítnutí **ústavní stížnosti sp. zn. IV. ÚS 2221/23, ze dne 15. 11. 2023**, ve kterém se Ústavní soud vyjádřil v obdobné věci, tedy k tomu, *jak vykládat povinnosti vyplývající orgánům veřejné moci z mezinárodního práva v oblasti ochrany klimatu.*

4. Dle názoru vedlejšího účastníka řízení je pro danou věc podstatné, že se stěžovatelé domáhali po správních soudech určení, že vedlejší účastníci v rozporu s mezinárodními závazky a se závazky vyplývajícími z ústavního pořádku České republiky nepřijali dostatečná opatření ke snižování emisí skleníkových plynů. Dle MŽP Nejvyšší správní soud ústavně souladným způsobem vysvětlil, že správním soudům nepřisluší při projednání zásahové žaloby deklarovat nezákonnost nevydání nějakého aktu veřejné správy za situace, kdy taková povinnost nevyplývá pro správní orgány přímo ze zákona, ústavního pořádku, přímo použitelného pravidla Evropské unie nebo závazné mezinárodní smlouvy.

5. Nejvyšší správní soud s Městským soudem posuzovaly, jaké povinnosti vyplývají pro Českou republiku z Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC) a Pařížské dohody (přijaté na

půdorysu UNFCCC), a dospěly k závěru, že z UNFCCC plynou pouze obecné závazky, *nikoli konkrétní závazek České republiky snížit emise skleníkových plynů o konkrétní hodnotu do konkrétního data*. Ohledně závazků vyplývajících z Pařížské dohody Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Pařížská dohoda stanovuje smluvním státům i konkrétní povinnosti k dosažení základního kolektivního cíle, současně ale konstatoval, že *Česká republika v souladu s čl. 4 odst. 16 až 18 Pařížské dohody jedná kolektivně v rámci Evropské unie, která stanovila cíl snížení emisí skleníkových plynů alespoň o 55 % do roku 2030 ve srovnání s rokem 1990, individuální závazky pro jednotlivé státy však nebyly určeny (resp. byly stanoveny jen pro některé sektory)*. Ani z tohoto cíle *tedy neplyne povinnost České republiky snížit emise skleníkových plynů tak, jak v petitu zásahové žaloby žádaly stěžovatelé*.

6. Dle názoru MŽP, správní soudy přezkoumatelným způsobem, který nevybočuje z mezí ústavnosti, v dané konkrétní věci řádně posoudily splnění podmínky (ne)zákonnosti zásahu, jak jej stanoví § 82 s. ř. s., a shodně dospěly k závěru, že tato podmínka splněna nebyla.

7. Ústavní stížnost se zaměřuje na skutečnost, že podle stěžovatelů Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku nedostatečně nebo nesprávně zohlednil *judikaturu Evropského soudu pro lidská práva ve věci KlimaSeniorinnen proti Švýcarsku (rozsudek ze dne 9. 4. 2024, č. 53600/20)*.

8. V tomto vyjádření se proto MŽP dále zaměřujeme *především na test ESLP (odst. 545-555 rozsudku)*, který zkoumá různé aspekty klimatické politiky státu, který je jádrem ústavní stížnosti. Rozsudek ESLP přitom opakovaně uvádí, že *státům by měl být poskytnut široký prostor pro uvážení, pokud jde o konkrétní politiky, opatření a cíle, který stěžovatelé ve své interpretaci rozsudku značně zužují*. Zásadním rozdílem posuzovaného případu pak je skutečnost, že Švýcarsko není členským státem EU, zatímco v případě hodnocení klimatické politiky ČR z hlediska jejich klimatických závazků je rozhodující evropský rozměr klimatické politiky, která je v dané oblasti zásadním způsobem harmonizována.

Dále se MŽP vyjadřuje k jednotlivým bodům ústavní stížnosti formulovaným v části III.:

a) Cíle snižování emisí skleníkových plynů v ČR nejsou založeny na aktuálním vědeckém poznání a požadavcích na ochranu lidských práv

9. MŽP nesouhlasí s tím, že by cíle snižování emisí plynů v ČR nebyly založeny na aktuálním vědeckém poznání. V příslušných strategických dokumentech MŽP vždy vychází z aktuálního stavu poznání, zejména posledních hodnotících zpráv Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC). Je však potřeba uvést, že doporučení pro stanovení cílů jednotlivých států jsou v těchto zprávách značně obecná, a ačkoliv výpočet zbývajících globálního uhlíkového rozpočtu je zde obsažen, tak není zřejmé, jak by měl být konkrétně rozpočítán mezi jednotlivé státy.

10. Stěžovatelům lze přisvědčit v tom, že *na úrovni ČR ani EU nebyl připraven ani přijat závazný uhlíkový rozpočet jakožto základ pro cíle snižování emisí*. Stejně jako v jiných oblastech politiky si EU nejprve stanoví příslušné cíle a teprve na základě přijetí těchto cílů a příslušné prováděcí legislativy je stanoven celkový uhlíkový rozpočet a příslušné dílčí cíle pro jednotlivé členské státy

nebo sektory (například energetiku, průmysl a leteckou a námořní dopravu v systému obchodování s emisními povolenkami – EU ETS). Hledisko spravedlivosti příspěvku cílů EU ke globálnímu úsilí v souladu s cíli Pařížské dohody je však zohledněno již od počátku tohoto procesu. Nově se tak děje formou příslušných doporučení Evropského vědeckého poradního výboru pro změnu klimatu, ale i dříve bylo k tomuto aspektu přihlíženo a *cíle EU v oblasti klimatu jsou při celosvětovém srovnání považovány za jedny z nejambicióznějších*. Dlouhodobě také klesá podíl EU na celkových globálních emisích skleníkových plynů a nyní představuje přibližně jen 6–7 %.

11. V této souvislosti rovněž MŽP upozorňuje, že tvrzení stěžovatelů, že Evropský vědecký poradní výbor pro změnu klimatu konstatuje, že současný cíl snížení emisí pro rok 2030 o alespoň 55 % oproti roku 1990 neodráží spravedlivý podíl EU nezbytný k udržení nárůstu globální teploty nad 1,5 °C, je značně nepřesné. Poradní výbor se totiž v souladu se zadáním zabýval uhlíkovým rozpočtem na celé období 2030 až 2050 a uvádí, že doporučený cíl EU pro rok 2040 i uhlíkový rozpočet může být při splnění 55% cíle do roku 2030 reálně naplněn a tím i příspěvek EU k cíli 1,5 °C.

12. ČR je na dobré cestě ke splnění cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a příspěvku ČR k cílům EU v této oblasti. Viz. informace o posledních datech za rok 2023 (Emise skleníkových plynů v Česku meziročně poklesly o 15 %, poprvé od roku 1990 pod hranici 100 milionů tun CO₂): https://mzp.gov.cz/cz/news_20250128_Emise-sklenikovych-plynu-v-Cesku-mezirocne-poklesly-o-15-poprve-od-roku-1990-pod-hranici-100-milionu-tun-CO2).

b) ČR průběžně neaktualizovala své cíle snižování emisí skleníkových plynů s náležitou péčí a nepřijala je ve formě zákona

13. ČR skutečně nepřijala cíle snižování emisí skleníkových plynů formou zákona a vláda o tom v současnosti ani neuvažuje.

14. *Proces aktualizace cílů snižování skleníkových plynů je v ČR navázán především na „evropský právní rámec pro klima“ v rámci, kterého aktuálně probíhá diskuse k nastavení cíle EU pro rok 2040, a následně bude zahájena příprava specifického legislativního rámce pro oblast energetiky a klimatu do roku 2040, včetně nastavení dílčích cílů pro jednotlivé členské státy.*

15. *V současné době probíhá aktualizace společného vnitrostátně stanoveného příspěvku (NDC) EU v rámci Pařížské dohody, který by EU měla schválit a oficiálně notifikovat ještě před COP30, který proběhne v listopadu letošního roku v Brazílii.*

16. Jak správně konstatoval Nejvyšší správní soud některé cíle ČR jsou však stanoveny přímo aplikovatelnými právními předpisy EU, především *nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 a na obecnější rovině rovněž nařízením (EU) 2021/1119 „Evropský právní rámec pro klima“.*

17. Pokud jde o *aktualizaci Politiky ochrany klimatu v ČR MŽP potvrzuje, že dosud nebyla vládou přijata a vláda svým usnesením ze dne 18. prosince 2024 č. 960 zrušila úkol předložit její aktualizaci.* Ta bude přijata pouze ve formě strategie MŽP, jakožto prováděcí plán v oblasti

ochrany klimatu k přijaté aktualizaci *Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a ochrany klimatu*, a vládě bude předložena pouze pro informaci.

c) ČR nepřijala závazek dosáhnout klimatické neutrality

18. Časový rámec pro dosažení cíle klimatické neutrality nebyl dosud na úrovni ČR přijat a vláda o jeho přijetí v současné době neuvažuje. V návrhu aktualizace Politiky ochrany klimatu v ČR je obsažen cíl směřovat ke klimatické neutralitě ČR do roku 2050 (tento cíl je obsažen rovněž ve schválené Státní politice životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050) a modelový scénář k dosažení tohoto cíle byl zpracován a je obsažen v aktualizaci *Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a ochrany klimatu*, která byla přijata vládou v prosinci 2024. Explicitní závazek dosažení klimatické neutrality na úrovni ČR do roku 2050 tak stanoven nebyl, nicméně legislativa EU ani Pařížská dohoda členské státy k tomuto nezavazují.

d) Cíle v oblasti ochrany klimatu nejsou v souladu s žádnou z předložených metod výpočtu uhlíkového rozpočtu

19. MŽP se již ve všech svých vyjádření k podané správní žalobě podrobně vyjadřovalo k tomu, proč nepovažuje návrhy na kvantifikaci uhlíkového rozpočtu předložené ze strany žalobců za objektivní a spravedlivé z hlediska rozdělení globálního břemene v rámci snižování emisí skleníkových plynů a přechodu k uhlíkové neutralitě.

20. Všechny předložené metody výpočtu, které směřují k omezení emisí ČR v rozmezí 81 až 90 % do roku 2030 proti roku 1990 jsou zcela mimo ekonomickou a technickou realitu. I při zcela zásadním urychlení povolovacích procesů by nebylo možné opatření k dosažení takové míry snížení emisí během pěti let zbývajících do roku 2030 realizovat. Na rozdíl například od Evropského vědeckého poradního výboru pro změnu klimatu nebo IPCC se analýzy předložené stěžovateli vůbec nezabývají otázkou proveditelnosti příslušných scénářů snižování emisí, ale soustřeďují se pouze na otázku spravedlivého příspěvku k potřebnému snížení emisí, respektive globálnímu uhlíkovému rozpočtu. *Neberou tak v potaz ani otázku ekonomických a sociálních dopadů nebo energetické bezpečnosti, kterými se naopak zabývali scénáře modelované pro aktualizaci Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a ochrany klimatu.*

21. Jak správně konstatoval rovněž Nejvyšší správní soud, neexistují žádné právní povinnosti, které by ČR k přijetí obdobných rozpočtů a s nimi souvisejících cílů právně zavazovala. MŽP k tomu doplňuje, že rovněž *neexistuje ani žádná právní povinnost ČR přijmout klimatický zákon tak, jak požadují stěžovatelé.* ČR též fakticky plní všechny své skutečné právní závazky v dané oblasti.

e) V ČR nejsou stanoveny mezitímní (např. roční) cíle snižování emisí skleníkových plynů

22. Dle MŽP je správný závěr Nejvyššího správního soudu v tom, že mezitímní roční cíle jsou stanoveny za pomoci cílů pro jednotlivé státy pro sektor mimo ETS v roce 2030, upravených v čl. 4 nařízení 2018/842, ve znění novelizujícího nařízení 2023/857. Zároveň je jasně dána trajektorie a emisní strop pro snižování emisí v sektorech spadajících do EU ETS do roku 2030 a nařízení 2018/841 stanovuje cíle v oblasti využívání půdy a lesnictví.

23. Pravidla pro nastavení dalších cílů pro období do roku 2040 a 2050, v souladu s cílem dosažení klimatické neutrality EU do roku 2050, jsou stanovena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 („evropský právní rámec pro klima“). Cíl EU pro rok 2040 bude projednáván v rámci revize tohoto nařízení v roce 2025. Zároveň bude diskutována aktualizace závazku EU v rámci pařížské dohody (NDC), která by měla být přijata před COP30 v listopadu 2025. Na úrovni ČR tak v současnosti nadále platí cíl Politiky ochrany klimatu v ČR z roku 2017 „směřovat k indikativní úrovni 70 Mt CO₂ekv. vypouštěných emisí v roce 2040“.

24. Na základě výše uvedeného je MŽP přesvědčeno, že *správní soudy přezkoumatelným způsobem, který nevybočuje z mezí ústavnosti, v dané konkrétní věci řádně posoudily splnění podmínky (ne)zákonnosti zásahu*, jak jej stanoví § 82 s. ř. s., a shodně dospěly k závěru, že tato podmínka splněna nebyla.

25. MŽP navrhuje, aby Ústavní soud *ústavní stížnost stěžovatelů* proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2024, č.j. 9 As 264/2023-128, rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 14 A 101/2021-445, ze dne 25. 10. 2023, a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2023, č.j. 9 As 116/2022-166, *usnesením odmítl*, jelikož v posuzovaném případě nedošlo ze strany správních soudů k porušení ústavně zaručených základních práv a svobod stěžovatelů.

V Praze dne 11. 3. 2025

Mgr. Marek Uhlíř
zástupce ředitele odboru
právního a řízení státní správy
(podepsáno elektronicky)